

De gamle platter fortæller – 56.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabets officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

Soldatertjeneste i 24 år

En Roskilde-fuglekonge fra 1816 med en imponerende titel

Denne uges "fuglekongeemne" er Nicolai Christian Dahlstrøm, der opnåede værdigheden i 1816, og som var intet mindre en prokurator og overkrigskommissær. Man mindes ligefrem Gustav Wiedes "overbarnenumseomhedsfabrikant" for ikke at tale om H.C. Andersens "gedebukkebensoverogundergeneralkrigskommandersergent". Prokurator betyder imidlertid slet og ret sagfører, mens en overkrigskommissær i dag er noget så stilfærdigt som udskrivningschef.

N.C. Dahlstrøms platte, der findes i Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskabs samling på hotel Prindsen, forestiller en barmfager Justitia i et romantisk landskab med en eg, ved hvis fod er placeret Christian den Femtes danske lov. Gudinden, der er i flagrende gevandter, har tilbundne øjne, og hun bærer en vægt samt et sværd, med hvilket hun af en eller anden mærkværdig årsag tilsyneladende er ved at gennembore gamle Christians hæderkronede lov.

*

N.C. Dahlstrøm var født den 11. maj 1786 i København som søn af kontrollør Nicolai Dahlstrøm. Faderen blev i 1792 toldinspektør i Skanderborg, hvor han døde, da sønnen kun var 9 år, og få timer efter fulgte han i døden af sin hustru. Drengen kom da i hjemmet hos sin farbror, kammerråd, birkedommer Dahlstrøm, Nykøbing F., der satte ham i Nykøbing skole. 15 år gammel kom han på onkelens kontor og var der i tre år. Han blev så fuldmægtig på bispekontoret i Nykøbing F., hvor han var indtil januar 1807.

Efter at han var blevet exam. jur. med betegnelsen "temmelig vel", var N.C. Dahlstrøm i kort tid fuldmægtig ved Ramsø og Tune herreder i Roskilde. Her må han have været næstkommanderende, idet han havde tilladelse til under herredsfogedens sygdom at besørge dennes forretninger, og han

var samtidig prøvekurator, ligesom han blev krigskommissær og altså senere noget så drabeligt som overkrigskommissær.

Omkring 1820 flyttede N.C. Dahlstrøm til Køge, hvor han døde den 20. januar 1824, kun 37 år gammel. Det har været vanskeligt at finde nogen karakteristik af N.C. Dahlstrøm, men alt tyder på, at han har mindet meget om sin søn, den senere stiftamtmand i Aalborg, Fritz Dahlstrøm, om hvem det hedder, at han var en strengt pligtopfyldende mand, der bag et tilknappet væsen havde et varmt og retskaffent sind. Denne søn blev i øvrigt i 1843 gift med Sophie Wilhelmine Bertha, en datter af den verdensberømte fysiker H.C. Ørsted.

*

Det var en ansvarsfuld gerning, N.C. Dahlstrøm havde som overkrigskommissær hvilket han formentlig er blevet ved hærloven af 1816, der blev gennemført af den soldaterglade kong Frederik den Sjette. Som overkrigskommissær kunne N.C. Dahlstrøm ved en mindre kendelse lade en tjenestedygtig, der var udskrevet ved lodtrækning, stille ved en stedfortræder.

Det var dengang udelukkende bondestanden, der kom til at gøre militærtjeneste, og man forstår, at en stakkels bondeknøs grumme gerne ville slippe for at springe soldat. Når han var blevet taget på sessionen, havde han nemlig en 24-årig tjenesteperiode foran sig. Det drejede sig om otte år i linjen, otte år i forstærkningens fastmandsklasse og otte år i forstærkningens reserveklasse.

I de otte år, man stod i linjen eller den ståede hær, skulle man først forrette to års tjeneste i garnison, som foruden den egentlige uddannelse i våbenfærdighed omfattede vagter og polititjeneste, for eksempel bevogtning af straffefangerne i fæstningerne, de såkaldte slaver, og derpå blev man bortset fra de sidste to år, indkaldt til tre-fire ugers årlig øvelse. I fastmandsklassen skulle alle indkaldes til 10 ugers eksercerskole, mens reserveklassen ingen forpligtelse havde i fredstid og under en krig blot var beregnet til i nødstilfælde at udfylde de huller, der opstod i fastmandsklassen.

- aj.

*

Efterskrift:

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. N.C. Dahlstrøms skive indgår i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab.

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 12. maj 1973 og den 8. oktober 2011